

Jaarverslag van de beheervrijwilligers

[Een jaarverslag van het beheer gaat natuurlijk over het beheer, en dat is elk jaar hetzelfde. We maaien en voeren af, knotten wilgen, bouwen takkenrillen... u kent het inmiddels. Dan moet je zoeken naar iets afwijkends om het verslag de moeite van het lezen waard te maken.]

Corona

Gelukkig biedt de oneindige diversiteit van de biologie, gecombineerd met de kleurrijke verzameling mensen van de beheerploeg, altijd stof voor een verhaal. Dit jaar hoef ik bovendien, dankzij maaiproblemen, het uitbaggeren van de Jaagpadsloot en het zwaarste stormweer in jaren, niet naar onderwerpen te zoeken. Het is juist een opgave om niet te veel te schrijven.

We hebben het afgelopen jaar ruim 3800 arbeidsuren kunnen bijschrijven. Dit ondanks, of juist dankzij de coronacrisis. Als je bijna nergens mag samenkomen, is het des te mooier om een of twee dagen in de week met anderen te werken. We waren dan ook meestal met een lekker grote groep. We ontkwamen niet helemaal aan de lockdowns: ons traditionele kerstdiner kon niet doorgaan en we hebben zelfs een paar weken een werkstop gehad. Dat was voor het eerst in de geschiedenis van de vereniging en geen leuke beslissing om te nemen. Maar al met al hadden wij niets te klagen, het werk kon vrijwel het hele jaar doorgaan. Naast het beheer hebben we ook de nodige waarnemingen gedaan. Vlinders en nachtegalen werden geteld en beheervrijwilliger Hans Bootsma vond weer een aantal nieuwe bijensoorten.

Jaagpadsloot

Dan nu de eerste verstoring van onze gebruikelijke (en o zo fijne) sleur: de Jaagpadsloot werd voor het eerst in twintig jaar gebaggerd. Twee decennia bladval en begroeiing vormde een dikke laag smurrie. Op een aantal plaatsen was die laag zo dik dat de sloot geregeld droog stond. Een dergelijke klus is voor ons niet te doen, dat is werk voor specialisten met zwaar materieel. Onze groen-ZZP'er Carla Peperkamp heeft zich de laatste jaren erg ingespannen om dat te regelen. Maar nu het zover was, maakten we ons zorgen. De sloot tussen het Jaagpadbos en Ons Buiten was vorig jaar gebaggerd en dat ging – zacht gezegd – niet naar wens. Slechte communicatie, niet nagekomen afspraken en ecologisch onverantwoorde acties. Ik maak er verder geen woorden aan vuil, maar het resultaat was deprimerend. In het Diemerpark was op eenzelfde manier gewerkt en dat haalde zelfs de krant, dus we hielden ons hart vast.

Maar we werden verrast! In eerste instantie dachten we dat de aannemer gek geworden was. Ze zouden de sloot met behulp van een bootje uitbaggeren. De sloot stond vrijwel droog en er lagen overal bomen overheen. En dan wilden zij daar varen? Tot onze verbazing pompten ze de hele sloot vol water. De overliggende bomen werden opgetild zodat ze er onderdoor konden varen en daarna netjes teruggelegd. Dit allemaal om te voorkomen dat er met een zware graafmachine op de oever gereden zou worden, want dat geeft ongewenste bodemverdichting. De mooie, kronkelende lijnen van de sloot werden ook gevolgd en de sloot werd dus niet 'rechtgetrokken'. De communicatie voor en tijdens het werk liep ook uitstekend, met andere woorden: het ging geweldig. Complimenten voor gemeente, aannemer en onze Carla. Het ziet er prachtig uit!

Maaibeheer

Yin en yang moeten in balans blijven, dat schijnt een wet te zijn in deze wereld. Dus als het baggeren zo goed gaat, dan moet iets anders slecht gaan en dat was dit jaar het maaiwerk. Een paar kleine reparaties aan de maaimachine bleken ruim acht weken te moeten duren. Natuurlijk gebeurde dat midden in het maaiseizoen. Met de nodige improvisatie, een geleende maaimachine en flink buffelen met bosmaaiers (die machines die maaiers in de stad aan hun heup hebben hangen) lukte het toch om het werk af te krijgen. Maar dat hoeft hopelijk niet nog eens zo.

Het meeste maaiwerk doen we zelf, een deel besteedt de gemeente uit aan een aannemer. Maar de gemeente organiseert, werkt en communiceert sinds het opheffen van de stadsdelen op

een nieuwe manier en dat loopt nog niet soepel. De aannemer had bovendien, net als wij, te kampen met een defecte machine, plus personeelstekort door corona. Gevolg was dat er slecht of zelfs niet gemaaid werd. Een aantal bermen raakte volkomen overwoekerd door braam en de middenberm van de Oude Haagseweg – een prachtige ecologische hotspot – werd te laat in het jaar gemaaid.

Er is meerdere keren contact geweest met de gemeente en de aannemer, en we hebben in kaart gebracht wat er wel of juist niet moest gebeuren. Inmiddels is het achterstallige maaiwerk aangepakt, dat geeft hoop voor volgend jaar. Goed maaiwerk is uiteindelijk de basis van goed beheer.

Dudley, Eunice en Franklin

Het winterseizoen begon met knotten en het verwijderen van jonge bomen uit bermen en rietkragen. Als we dat niet deden, zouden we geen rietkragen meer overhouden. We liepen rustig op schema toen halverwege februari een nieuw weerrecord werd gevestigd: zes aaneengesloten stormdagen in Nederland. Dudley, Eunice en Franklin (stormen krijgen tegenwoordig namen) lieten een flink spoor achter. Enorme wilgen en populieren gingen om, maar ook kleinere boompjes en vlierstruiken lagen plat. Veel bezoekers van het gebied vonden het indrukwekkend, maar ook zo jammer, al die grote bomen dood. Maar zeker in de natuur geldt: 'de een zijn dood is de ander zijn brood'. Waar nu een open plek ontstaan is, groeien straks weer jonge bomen. Dit hoort er gewoon bij en geeft enorme kansen voor de ontwikkeling van een gebied.

Natuurlijk beheer houdt onder andere in dat je de meeste bomen laat groeien waar ze opkomen en laat liggen waar ze vallen. We houden echter wel de paden en de veldjes vrij en daar hadden we een enorme en vooral leuke klus aan. De grote stammen zijn inmiddels weggezaagd, maar er liggen nogal wat hopen stormhout die nog opgeruimd moeten worden. Voor sommige bezoekers is anders de verleiding te groot de zaak in brand te steken.

Waarnemingen

Ik heb geen tijd gehad om de nachtegalen- en vlindertellingen van dit jaar te vergelijken met die van voorgaande jaren. Dat houdt u van mij te goed. Maar mijn subjectieve indruk is dat het een vrij gemiddeld jaar was qua vlinders, een beetje aan de magere kant met een paar pieken. Veel witjes, weinig van de schoenlappersfamilie (landkaartjes, distelvlinders, dagpauwogen et cetera). De 'grasvlinders' zoals bruin zandogje en dikkopje lijken het in het graasgebied moeilijk te hebben met de verruiging sinds de komst van de koeien, maar de aantallen trekken wat aan. Elders in het gebied doen ze het goed. De eikenpage, een relatief nieuwe waarneming in het gebied, is nog niet op de formele monitoringsroutes gezien.

Onze nachtegalen lijken hun vaste stekjes gevonden te hebben: de kop van het Jaagpadbos, bij de Kleivlakte, de Pier en het Witte Wievenveld. Hans Bootsma heeft nog een paar nieuwe bijensoorten gefotografeerd met prachtige namen: geelschouderwespbij, pluimvoetbij en grote bladsnijder.

Varia

Wat meldingen uit onze agenda: groepen tot wel 170 kuifeenden geteld in de winter, tientallen grauwe ganzen op de Nieuwe Meer en enkele broedgevallen in het moeras, waarvan minimaal één ook daadwerkelijk jongen opleverde. Een vos, een hermelijn en een paar egels in het Jaagpadbos. Half augustus werd er een kalfje van de Schotse Hooglanders geboren. In de nestkast bij de loods zijn ruim zeventig braakballen van kerkuilen gevonden, waarvan Hans Bootsma elders in deze [Oever] verslag doet. Dit voorjaar stonden in de depottuin voor het eerst twee pollen bosgeelster in bloei, die natuuractivist en Oeverlander van het eerste uur, wijlen Henk Smit, twaalf jaar geleden meebracht. Een week geleden vlogen in de tuin ineens de vleermuizen om mijn oren. Gaan ze eindelijk de vleermuistunnel in? In de nieuwe vijver wemelt het van de insecten, de kleine

watersalamander en groene kikkers hebben hem ook alweer gevonden. Net als een konijn, maar dat heeft het niet overleefd.

En voor de trouwe lezers: sorry, ik hou niet van Bavaria en al helemaal niet van malt.

[*Wichert Stemerding*]